

Pan
Mikołaj Budzanowski
Minister Skarbu Państwa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała Ministerstwo Skarbu Państwa, w zakresie gospodarowania rzeczowym majątkiem trwałym w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2012 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 września 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami gospodarowanie w okresie objętym kontrolą rzeczowym majątkiem trwałym.

1. Na terenie m.st. Warszawy Ministerstwo Skarbu Państwa posiadało w trwałym zarządzie jedną nieruchomość zabudowaną budynkiem o powierzchni całkowitej 30.294 m², w tym wykorzystywanej na cele biurowe 10.993,7 m². Powierzchnia będąca w dyspozycji MSP była wystarczająca do realizacji zadań i celów statutowych. Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r. średnio na jednego pracownika przypadało 16,9 m² powierzchni biurowej. W trwałym zarządzie Ministerstwa znajdowały się także nieruchomości o łącznej powierzchni 577,1 m² stanowiące siedziby zlikwidowanych delegatur Ministerstwa Skarbu Państwa w Poznaniu i Toruniu. W 2012 r. podjęto odpowiednie czynności w celu ich zagospodarowania.
2. Ministerstwo użyczało pomieszczenia biurowe i pomocnicze o łącznej powierzchni 1.344,5 m² Państwowej Agencji Atomistyki oraz wynajmowało pomieszczenia biurowe i pomocnicze o łącznej powierzchni 378,6 m² Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Ponadto MSP wynajmowało łącznie 282,9 m² powierzchni pięciu podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą. Na oddanie w najem lub użyczenie powierzchni będącej w trwałym zarządzie Ministerstwo posiadało zgodę wymaganą przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami². Stawki czynszu za wynajmowane powierzchnie użytkowe kształtowały się od 7,51 zł/m² (od działalności gastronomicznej w części magazynowej) do 54,78 zł/m².
3. Dochody z najmu powierzchni biurowej i pomocniczej wyniosły 575,4 tys. zł w 2011 r. i 302,7 tys. zł w I półroczu 2012 r. Sześć spośród siedmiu podmiotów terminowo opłacało faktury za korzystanie z wynajmowanych/użyczanych pomieszczeń, a w przypadku jednego najemcy opóźnienia wynosiły od 2 do 49 dni.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 i art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. Dz. U. Nr 227, poz. 1482 ze zm.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.

4. Ministerstwo nierzetelnie prowadziło ewidencję środków trwałych w odniesieniu do nieruchomości, co miało wpływ na wartość majątku ujętego w ewidencji księgowej i wykazywanego w sprawozdaniach finansowych. W ewidencji księgowej ujęto wartość 11.480,5 tys. zł jako wartość początkową budynku, mimo że Ministerstwo nie dysponowało dokumentem potwierdzającym podstawę do jej ustalenia. Wartość ta nie była wskazana w decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 marca 1997 r.³ w sprawie przekazania w zarząd MSP działki z przeznaczeniem na siedzibę na czas nieoznaczony. Ponadto w ewidencji środków trwałych do dnia 30 maja 2012 r. nie został ujęty grunt oddany w trwały zarząd MSP w 1997 r., pomimo że z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.⁴ oraz art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵ wynika, że grunt stanowiący własność Skarbu Państwa oddany w trwały zarząd jest środkiem trwałym. Dopiero w trakcie kontroli NIK w dniu 31 maja 2012 r. został wystawiony dokument OT potwierdzający przyjęcie środka trwałego do użytkowania i grunt został ujęty w ewidencji księgowej. W ewidencji tej nie figurował również udział w nieruchomości położonej w Toruniu. Decyzją z dnia 8 marca 2001 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji orzekł o nieodpłatnym przekazaniu na czas nieoznaczony w trwały zarząd MSP udziału wynoszącego 220/2558 części nieruchomości zabudowanej budynkiem biurowym i garażowo-mieszkalnym, położonej w Toruniu o łącznej powierzchni 3.210 m². Wymienione braki w ewidencji bądź opóźnienia we wprowadzeniu gruntu do ewidencji, wynikały głównie z trudności w ustaleniu wartości nieruchomości oraz poszukiwaniu dokumentów źródłowych potwierdzających ich wartość.
- Na nieprawidłowości w ewidencjonowaniu środków trwałych Najwyższa Izba Kontroli wskazywała po kontroli wykonania za rok 2010 budżetu państwa w części 36 podając, że w ewidencji środków trwałych ujęto pozycje niespełniające definicji środka trwałego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości. W wyniku realizacji zaleceń pokontrolnych z dniem 31 grudnia 2011 r. usunięto te pozycje z ewidencji środków trwałych i jednocześnie zwiększono wartość środka trwałego (budynku) łącznie o 17.933,7 tys. zł.
5. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia klasyfikowanie i ujmowanie w ewidencji księgowej ruchomych składników majątku trwałego. Kontrola 20 zapisów księgowych (po 10 zapisów z konta 011 Środki trwałe i 013 Pozostałe środki trwałe) o łącznej wartości 1.057,2 tys. zł, dokonanych po 1 stycznia 2011 r nie wskazała przypadków nadawania niewłaściwych symboli klasyfikacji środków trwałych (KŚT) oraz błędów w dekretacji, ewidencjonowaniu, datach zapisów i sporządzaniu dokumentów OT dla środków trwałych. Ocenę obniżają jednak następujące ustalenia:
- od 2007 r. w ewidencji znajdowało się dziewięć środków trwałych nieposiadających nadanego symbolu KŚT, a dwa środki trwałe oznaczono niepełnym symbolem KŚT, tj. wskazano grupę bez podania rodzaju środka trwałego,
 - przeprowadzona przez NIK kontrola wykonania w 2011 r. budżetu państwa w części 36 wykazała nieprawidłowe kwalifikowanie niektórych elementów jako środki trwałe i w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 25 kwietnia 2012 r.⁶ zaleciła dokonanie odpowiednich korekt zapisów w księgach rachunkowych; wniosek NIK sformułowany w wystąpieniu pokontrolnym do dnia zakończenia przedmiotowej kontroli był w trakcie realizacji.
6. W okresie objętym kontrolą MSP terminowo składało deklaracje oraz dokonywało wpłat na podatek od nieruchomości za nieruchomości otrzymane w trwały zarząd, położone na terenie m.st. Warszawy, Poznania i Torunia. W przypadku lokali użytkowych położonych w Poznaniu przy obliczaniu powierzchni podlegającej opodatkowaniu pominięto części wspólne budynku, co było niezgodne z art. 3 ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych⁷. W trakcie kontroli NIK błąd ten został poprawiony przez skorygowanie deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2010–2012 i dokonanie zapłaty zaległego podatku.

³ Wydanej na podstawie zarządzenia nr 85 Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 1996 r. w sprawie przeznaczenia mienia pozostającego w zarządzie i używaniu Ministerstwa Przekształceń Własnościowych oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁶ Znak: KGP-4100-02-01/2012.

⁷ Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.

7. W 2011 r. przeprowadzono trzy postępowania o zamówienia publiczne dotyczące zakupu środków trwałych na łączną kwotę brutto 2.980,0 tys. zł. Sprawdzono dwa zamówienia publiczne dokonane w trybie przetargu nieograniczonego o wartości brutto 404,2 tys. zł, tj. 13,6% zrealizowanych zamówień: Postępowania te zostały przeprowadzone zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ oraz wewnętrznymi uregulowaniami. Zakupione środki trwałe zostały prawidłowo sklasyfikowane i we właściwych kwotach ujęte w ewidencji inwentarzowej i księgowej.
8. Według stanu na 1 stycznia 2012 r. wartość rzeczowych składników majątku ruchomego wynosiła 26.272,7 tys. zł i w porównaniu do tego samego okresu 2011 r. wzrosła o 6%, natomiast na dzień 30 czerwca 2012 r. zmalała o 2.861 tys. zł, tj. o 10,9%. W okresie objętym kontrolą NIK wartość majątku ruchomego MSP ulegała zmianom z powodu przekwalifikowania środków trwałych, likwidacji zużytych i zbędnych środków, zwiększenia wartości początkowej, zakupów nowych środków trwałych na wyposażenie Ministerstwa. Zmiany te były zgodne z obowiązującymi przepisami i stanem faktycznym.
9. Sporządzone w dniu 23 marca 2012 r. sprawozdanie F-03 o stanie i ruchu środków trwałych (po korekcie) przedstawiało wartości zgodne z danymi zawartymi w ewidencji ilościowo-wartościowej Ministerstwa.
10. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do sprawowania, w okresie objętym kontrolą, nadzoru nad gospodarowaniem środkami trwałymi przez MSP.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o kontynuowanie prac mających na celu uporządkowanie i uzupełnienie ewidencji środków trwałych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Pana Ministra o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.

⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.